

**Угода
між Україною та Португальською Республікою
про сприяння та взаємний захист інвестицій**

(Угоду ратифіковано Законом
N 384-IV (384-15) від 26.12.2002)

Україна та Португальська Республіка, які надалі іменуються "Договірні Сторони",

Бажаючи посилити економічне співробітництво між двома країнами,

Маючи намір створити і підтримувати сприятливі умови для інвестицій інвесторів однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони на рівноправній та взаємовигідній основі,

Визнаючи, що сприяння та взаємний захист інвестицій згідно цієї Угоди стимулюватиме ділові ініціативи,

Домовились про наступне:

Стаття 1

Визначення

Для цілей цієї Угоди:

1. Термін "інвестиція" означає будь-який вид активів, інвестованих інвестором однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони відповідно до законів та правил останньої та включає, зокрема, але не виключно:

а) рухоме та нерухоме майно, як і будь-які інші права *in rem*, такі як право застави, утримання та інші подібні права;

б) акції, цінні папери та боргові зобов'язання компаній або будь-яка інша форма інтересів компаній та/або економічних інтересів від відповідної діяльності;

в) грошові зобов'язання або вимоги будь-якого виконання зобов'язань, що мають економічну цінність;

г) права інтелектуальної власності, включаючи авторські права, патенти, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки, фірмові найменування, торгові та комерційні таємниці, технології, ноу-хау та гудвіл;

д) концесії на розвідку, видобування, розвиток та експлуатацію природних ресурсів, що згідно з законом надаються за контрактом або адміністративним актом компетентного державного органу;

е) майно, що за договором лізингу передається лізингоодержувачу на території Договірної Сторони у відповідності з законами та правилами, що діють на її території.

Будь-яка зміна форми, в якій інвестовані активи, не впливатиме на їх характер як інвестицій за умови, що така зміна не суперечить законам і правилам відповідної Договірної Сторони на території якої здійснена інвестиція.

2. Термін "доходи" означає суми, одержані від інвестицій за конкретний період, зокрема, хоча не виключно, прибутки, дивіденди, відсотки, роялті, або інші форми доходів від інвестицій, включаючи оплату технічних послуг.

У випадках, коли доходи від інвестицій, як їх визначено вище, реінвестуються, прибутки від реінвестицій розглядаються як

прибутки, що відносяться до перших інвестицій.

3. Термін "інвестор" означає:

а) фізичні особи, що є громадянами кожної з Договірних Сторін відповідно до її законів; та

б) юридичні особи, включаючи корпорації, комерційні компанії або інші компанії або асоціації, головний офіс яких знаходиться на території кожної з Договірних Сторін, і які створені або засновані відповідно до законів цієї Договірної Сторони.

4. Термін "територія" означає територію кожної Договірної Сторони відповідно до її законів, на якій Договірна Сторона здійснює у відповідності з міжнародним правом свій суверенітет, суверенні права або юрисдикцію.

Стаття 2

Сприяння та захист інвестицій

1. Кожна Договірна Сторона, наскільки можливо, заохочуватиме та створюватиме сприятливі умови для інвесторів іншої Договірної Сторони для здійснення інвестицій на своїй території та допускатиме такі інвестиції відповідно до своїх законів та правил. В усіх випадках вона гарантуватиме інвестиціям рівне і справедливе ставлення.

2. Інвестиції інвесторів будь-якої з Договірних Сторін отримуватимуть повний захист і охорону на території іншої Договірної Сторони. Жодна Договірна Сторона не застосовуватиме невмотивованих свавільних або дискримінаційних заходів щодо управління, підтримання, використання, володіння або розпорядження на своїй території інвестиціями від інвесторів іншої Договірної Сторони.

Стаття 3

Національний режим та режим найбільшого сприяння

1. Кожна Договірна Сторона на своїй території надаватиме інвестиціям та доходам інвесторів іншої Договірної Сторони режим, який є справедливий та рівний та не менш сприятливий, ніж той, який вона надає інвестиціям та доходам своїх інвесторів або інвесторам будь-якої третьої Держави.

2. Кожна Договірна Сторона на своїй території надасть інвесторам іншої Договірної Сторони по відношенню до управління, підтримання, використання, отримання прибутків та розпорядження своїми інвестиціями режим, що є справедливим і рівним та не менш сприятливим ніж той, який вона надає своїм власним інвесторам або інвесторам будь-якої третьої Держави.

3. Положення цієї Статті не тлумачитимуться таким чином, щоб зобов'язати одну Договірну Сторону поширювати на інвесторів іншої Договірної Сторони вигоду від будь-якого режиму, преференції або привілеї, які можуть бути поширені останньою Договірною Стороною, виходячи з:

а) існування зони вільної торгівлі, митного союзу, спільного ринку або подібних міжнародних угод, включаючи інші форми регіонального економічного співробітництва, стороною яких кожна Договірна Сторона є або може стати, і

б) будь-якої міжнародної угоди, яка повністю або в основному стосується оподаткування.

Стаття 4

Експропріація

1. Інвестиції інвесторів будь-якої Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони не можуть бути експропрійовані, націоналізовані або піддані заходам, що мають ефект еквівалентний експропріації або націоналізації (надалі "експропріація"), на території іншої Договірної Сторони, окрім проведених за законом задля суспільних цілей на недискримінаційній основі та з негайною компенсацією.

2. Така компенсація дорівнюватиме ринковій ціні експропрійованих інвестицій, негайно перед експропріацією або перед тим, коли про експропріацію стане загально відомо (надалі - "дата оцінки").

Компенсація включатиме ставку LIBOR з дати експропріації, сплачуватиметься без затримки в валюті, в якій були здійснені інвестиції або в іншій, прийнятній для інвесторів валюті, має бути ефективною та вільно перевідною.

3. Інвестор, чиї інвестиції експропрійовані, матиме право за законом експропріюючої Договірної Сторони на негайний перегляд судовим або іншим компетентним органом цієї Договірної Сторони щодо випадку та оцінки його інвестицій відповідно до принципів, викладених в цій Статті.

Стаття 5

Компенсації втрат

У випадках, коли інвестиції інвесторів будь-якої з Договірних Сторін зазнають втрат через війну, збройний конфлікт, оголошення надзвичайного стану або інші події, що визнаються такими міжнародним правом на території іншої Договірної Сторони, їм надаватиметься не менш сприятливий режим реституції, відшкодування, компенсації або іншого належного вирішення ніж той, який Договірна Сторона надає своїм власним інвесторам та інвестиціям або інвесторам та інвестиціям будь-якої третьої Держави. Всі виплати за цією Статтею здійснюються без затримки у вільно конвертованій валюті.

Стаття 6

Перекази

1. Кожна Договірна Сторона відповідно до свого законодавства гарантує інвесторам іншої Договірної Сторони вільний переказ платежів, що стосуються їх інвестицій, зокрема, але не виключно:

a) капітал та додаткові суми для підтримки або збільшення інвестицій;

b) прибутки, визначені в параграфі 2 Статті 1 цієї Угоди;

c) кошти, призначені для обслуговування боргу та відшкодування боргових зобов'язань, які визнані обома Договірними Сторонами як інвестиції;

d) доходи від продажу або чи часткової ліквідації інвестиції;

e) будь-яку компенсацію чи іншу виплату за Статтями 4 та 5 цієї Угоди; або

f) будь-які попередні виплати, що можуть здійснюватися на ім'я інвестора за Статтею 7 цієї Угоди.

2. Перекази за цією Статтею здійснюватимуться без обмеження та затримки в конвертованій валюті за відповідним курсом на дату переказу, у відповідності до діючих законів та правил Договірної Сторони, на території якої були здійснені інвестиції.

Стаття 7

Суброгація

Якщо одна з Договірних Сторін або її призначений посередник здійснює платежі одному із своїх інвесторів згідно гарантії, що вона надала, в зв'язку з інвестицією на території іншої Договірної Сторони, то вона отримує права та долю цього інвестора внаслідок суброгації та може використовувати їх в термін і на умовах дійсного власника.

Стаття 8

Спори між Договірними Сторонами

1. Спори між Договірними Сторонами стосовно тлумачення або застосування цієї Угоди вирішуються, наскільки це можливо, шляхом проведення переговорів по дипломатичних каналах.

2. Якщо Договірним Сторонам не вдається дійти мирного врегулювання спору протягом шести (6) місяців з початку переговорів, такий спір за заявою будь-якої з Договірних Сторін передається до Арбітражного Трибуналу відповідно до положень цієї Статті.

3. Арбітражний Трибунал складається ad hoc в такому порядку: Кожна Договірна Сторона призначає по одному члену, які пропонують громадянина третьої держави на посаду голови, що має бути затверджений двома Договірними Сторонами. Члени Трибуналу призначаються за два (2), а голова - за три (3) місяці від дати, коли одна Договірна Сторона інформує другу про те, що вона бажає передати спір до Арбітражного Трибуналу.

4. Якщо не вдається дотриматися термінів, визначених параграфом 3 цієї Статті, кожна з Договірних Сторін може, за відсутністю іншої домовленості, запросити Президента Міжнародного Суду зробити необхідні призначення. Якщо Президент за якихось причин не може цього зробити або є громадянином однієї з Договірних Сторін, для виконання необхідних призначень запрошується Віце-Президент.

5. Якщо Віце-президент також є громадянином однієї з Договірних Сторін або не може здійснити призначення за будь-яких інших причин, призначення мають бути здійснені наступним за старшинством членом Суду, який не є громадянином будь-якої з Договірних Сторін.

6. Голова Арбітражного Трибуналу має бути громадянином третьої держави, з якою обидві Договірні Сторони підтримують дипломатичні стосунки.

7. Арбітражний Трибунал приймає рішення більшістю голосів. Рішення Трибуналу є остаточними та обов'язковими для обох Договірних Сторін. Кожна з Договірних Сторін є відповідальною за витрати на свого члена та його представників в арбітражній процедурі. Обидві Договірні Сторони в рівних частинах несуть

витрати за Голову Трибуналу, а також інші витрати. Трибунал може прийняти інше рішення стосовно витрат. З усіх інших питань Трибунал визначає свою власну процедуру.

Стаття 9

Спори між Договірною Стороною та інвестором іншої Договірної Сторони

1. Будь-який спір, який може виникнути між однією Договірною Стороною та інвестором іншої Договірної Сторони у зв'язку з інвестицією цього інвестора на території попередньої Договірної Сторони, вирішується шляхом переговорів.

2. Якщо такий спір не може бути таким чином вирішений протягом шести місяців з дати подання прохання про його врегулювання, інвестор отримує право передати цю справу до:

а) Компетентного суду Договірної Сторони для вирішення; або
б) Міжнародного Центру по Вирішенню інвестиційних Спорів (ICSID) через погоджувальну процедуру або арбітраж, створений згідно з Конвенцією про Вирішення інвестиційних Спорів між Державами та громадянами інших Держав (995_060), що була відкрита для підписання в Вашингтоні, Округ Колумбія 18 березня 1965 року.

Якщо Договірна Сторона не є членом вищезазначеної Конвенції (995_060), спори вирішуватимуться у відповідності до додаткових засобів адміністративних процедур секретаріату ICSID; або

с) Ad hoc Міжнародного Арбітражного Трибуналу утвореного відповідно до арбітражних правил комісії ООН з міжнародного права (ЮНСІТРАЛ) (995_059). Сторони спору можуть погодитись змінити ці правила в письмовій формі. Рішення Арбітражу є обов'язковими для обох Сторін.

3. Жодна з Договірних Сторін не використовуватиме дипломатичні канали для вирішення питань, переданих до арбітражу, доки арбітражну справу не буде закінчено, та доки Договірна Сторона не припинить очікування або відмовиться від виконання рішення Міжнародного Центру по вирішенню інвестиційних спорів.

4. Арбітражне рішення підлягає виконанню Сторонами і не буде предметом апеляції або правового захисту іншого, ніж передбачений вищезгаданю Конвенцією (995_060). Арбітражне рішення підлягає виконанню у відповідності до внутрішнього законодавства Договірної Сторони, на території якої знаходилася інвестиція, щодо якої виник спір.

Стаття 10

Застосування інших норм

Якщо положення закону однієї Договірної Сторони або зобов'язання по міжнародному праву, що існують або будуть встановлені між Договірними Сторонами додатково до цієї Угоди, включатимуть регулювання загального або спеціального характеру, яке передбачає більш сприятливий режим до інвестицій, зроблених інвесторами іншої Договірної Сторони, ніж той, що запроваджується цією Угодою, такі положення в тій мірі, в якій вони є більш сприятливі, переважатимуть дію цієї Угоди.

Стаття 11

Застосування цієї Угоди

Ця Угода застосовується до всіх інвестицій, внесених інвесторами однієї Договірної Сторони на території іншої Договірної Сторони відповідно до правових положень, до або після набрання чинності цією Угодою, але не може бути застосована до будь-якого спору стосовно інвестицій, який виник до набуття нею чинності.

Стаття 12

Консультації

Представники Договірних Сторін, у разі необхідності, проводитимуть консультації з будь-яких питань, що впливають на імплементацію цієї Угоди. Такі консультації скликатимуться за пропозицією однієї з Договірних Сторін в місці та в час, узгоджений по дипломатичних каналах.

Стаття 13

Набуття чинності та тривалість

1. Ця Угода набуває чинності через тридцять (30) днів після того, як Договірні Сторони в письмовій формі проінформують одна одну, що їх відповідні внутрішні конституційні процедури виконані.

2. Ця Угода залишатиметься чинною на період десять (10) років та продовжуватиме залишатися чинною доки за дванадцять (12) місяців до сплину початкового або будь-яких наступних п'ятирічних періодів будь-яка Договірна Сторона не повідомить письмово іншу Договірну Сторону про свій намір припинити дію цієї Угоди.

3. Відносно інвестицій, здійснених до припинення цієї Угоди, її положення від 1 до 12 Статті включно залишатимуться чинними протягом десяти (10) років з дати припинення.

На посвідчення чого особи, що підписалися нижче, належним чином уповноважені, підписати цю Угоду.

Вчинено в м. Лісабон 25 жовтня 2000 року, у двох примірниках, кожний українською, португальською та англійською мовами, причому всі тексти є рівно автентичними. В разі розбіжностей у тлумаченні, переважатиме англійський текст.

За Україну

За Португальську Республіку

Протокол

У випадку підписання Угоди між Урядом України та Урядом Португальської Республіки про сприяння та взаємний захист інвестицій, особи, що підписалися нижче, належним чином уповноважені своїми Урядами, також узгодили такі положення, що складають невід'ємну частину цієї Угоди:

До Статті 3 цієї Угоди:

Договірні Сторони вважають, що положення Статті 3 цієї Угоди

не заважають кожній Договірній Стороні застосовувати відповідні положення їх податкового законодавства, яке розрізняє серед платників податків тих, хто знаходиться в різному положенні відносно місцеперебування або відносно місця, де інвестований їхній капітал.

Вчинено в м. Лісабон 25 жовтня 2000 року, у двох примірниках, кожний українською, португальською та англійською мовами, причому всі тексти є рівно автентичними. В разі розбіжностей у тлумаченні, переважатиме англійський текст.

За Україну

За Португальську Республіку
